Družinske preživnine

Grčija

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Izraz „preživljanje“ se nanaša na neposredne človekove potrebe za preživetje, predvsem hrano. Dejansko pa izraz preživljanje zajema vse življenjske potrebe, naj se nanašajo na vzdrževanje ali izobraževanje, človekove kulturne ali prostočasne dejavnosti.

Preživninske obveznosti vključujejo plačilo dajatev – načeloma denarnih –, s katerimi se izpolnjujejo življenjske potrebe upravičenca.

Preživljanje morajo zagotoviti naslednje osebe glede na sorodstveno razmerje:

(a) zakonec, tudi če je razvezan (če obstaja preživninska obveznost po razvezi zakonske zveze);

(b) potomci za prednike v vrstnem redu, ki velja za dedovanje po zakonu;

(b) predniki (starši, stari starši: če staršev ni ali so nezmožni) za svoje neporočene otroke (biološke ali posvojene), načeloma v obdobju njihove mladoletnosti;

(b) sorojenci za sorojence;

posebni primeri preživljanja pa so:

(c) preživnina, ki se plačuje v primeru prenehanja življenjske skupnosti in po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze, ter

(d) preživnina, ki se plačuje neporočeni materi za nezakonskega otroka pred priznanjem.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Otrok ima načeloma pravico prejemati preživnino od svojih prednikov (staršev ali starih staršev) do polnoletnosti, tj. do svojega 18. leta.

Otroci imajo pravico prejemati preživnino tudi, ko so že polnoletni, če so vključeni v visokošolsko izobraževanje ali poklicno usposabljanje ter ne morejo delati zaradi študija in nimajo osebnega premoženja, iz katerega bi lahko pokrivali svoje potrebe v zvezi s preživljanjem.

Oseba je upravičena do preživnine samo, če se ne more preživljati sama s svojimi sredstvi ali delom, ki je primerno za njeno starost, zdravstveno stanje in življenjske razmere na splošno, med drugim ob upoštevanju morebitnih potreb po izobraževanju; mladoletne osebe so, tudi če imajo svoje premoženje, upravičene do preživnine od svojih staršev, kolikor je prihodek iz njihovega premoženja ali dela nezadosten za njihovo preživljanje. Vendar osebi ni treba plačevati preživnine, če je zaradi svojih drugih obveznosti ni sposobna plačevati, ne da bi s tem ogrozila svoje preživljanje; to pravilo se ne uporablja za preživnino za mladoletnega otroka, ki jo plačujejo starši, razen če je mladoletni otrok upravičen do preživnine od druge osebe ali če se lahko preživlja iz svojega premoženja.

V primeru nekdanjih zakoncev:

Nekdanji zakonec, ki se ne more preživljati s svojim dohodkom ali premoženjem, ima pravico od drugega nekdanjega zakonca zahtevati preživnino: (1) če sta ob izdaji odločbe o razvezi zakonske zveze starost ali zdravstveno stanje zakonca, ki vloži zahtevek, taka, da od njega ni mogoče zahtevati, naj začne opravljati ali nadaljuje ustrezen poklic, da bi si sam zagotovil sredstva za preživljanje; (2) če zakonec, ki vloži zahtevek, skrbi za mladoletnega otroka in zato ne more opravljati ustreznega poklica; (3) če zakonec, ki vloži zahtevek, ne more najti ustrezne redne zaposlitve ali mora opraviti poklicno usposabljanje; v obeh primerih pravica traja največ tri leta po izdaji odločbe o razvezi zakonske zveze; ali (4) v vseh drugih primerih, kadar je dodelitev preživnine ob izdaji odločbe o razvezi zakonske zveze potrebna iz razlogov pravičnosti.

Vendar se lahko iz pomembnih razlogov preživnina zavrne ali omeji, zlasti če je bila zakonska zveza kratkotrajna ali če je zakonec, ki bi bil lahko upravičen do preživnine, odgovoren za razvezo zakonske zveze ali je namerno povzročil svojo revščino.

Nekdanja zakonca morata drug drugemu predložiti natančne informacije v zvezi s premoženjem in dohodkom, kolikor so lahko pomembne za višino preživnine. Na podlagi zahtevka enega od nekdanjih zakoncev, poslanega prek pristojnega državnega tožilca, mora delodajalec, upravna služba ali davčni inšpektor priskrbeti vse ustrezne informacije, ki jih morda ima o premoženju drugega zakonca in predvsem o njegovem dohodku.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?

Običajno se mora oseba, upravičena do prejemanja preživnine, za pridobitev preživnine od preživninskega zavezanca obrniti na sodišče.

Če se uporablja Konvencija o izterjavi preživninskih zahtevkov v tujini, sprejeta v New Yorku (zakonodajna uredba 4421/1964), organ, ki je pristojen za pošiljanje preživninskega zahtevka preživninskega upravičenca, ki prebiva v državi pogodbenici Konvencije, zahteva od organa, ki je pristojen za prejem takega zahtevka v zadevni državi pogodbenici Konvencije, kjer prebiva preživninski zavezanec, natančneje od ministrstva za pravosodje v Grčiji, naj sprejme vse potrebne ukrepe, da bi preživninski upravičenec izterjal preživnino. V praksi ministrstvo za pravosodje zaupa pooblaščencu, da poskrbi za priznanje pravice ali izvršitev sodne odločbe, ki jo je izdalo tuje sodišče, v korist tujega upravičenca, ki lahko pred grškimi sodišči uveljavlja vsa ustrezna pravna sredstva.

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

V imenu mladoletnih otrok, ki po zakonu (člen 63 ZPP) ne morejo sami pri sodišču vložiti zahtevka za izterjavo preživnine od preživninskega zavezanca, lahko zahtevek vloži oseba, ki ji je bila dodeljena starševska skrb (fizična oseba: eden od staršev ali druga oseba; ali pravna oseba: na primer institucija).

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Sodišče, ki je pristojno za tožbe za preživnino, ki jih preživninski upravičenec vloži zoper preživninskega zavezanca, je enočlansko prvostopenjsko sodišče (člen 17(2) in člen 681B zakona o pravdnem postopku).

Krajevno je pristojno sodišče v kraju stalnega ali začasnega prebivališča preživninskega upravičenca (člen 39A ZPP) ali toženega preživninskega zavezanca, če je zahtevek povezan z zakonskim sporom ali spori med starši in otroki, ali sodišče v kraju zadnjega skupnega običajnega prebivališča zakoncev.

V nujnih primerih ali ob neposredni nevarnosti lahko preživninski upravičenec pri krajevno pristojnem enočlanskem prvostopenjskem sodišču zaprosi za izdajo začasne odredbe, s katero mu je dodeljena začasna preživnina, dokler ni v rednem postopku izdana pravnomočna sodna odločba o upravičenosti.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Za vložitev tožbe za preživnino je treba imenovati odvetnika s pooblastilom za zastopanje.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Pri zahtevku za preživnino mora toženec plačati predujem za sodne stroške tožnika, ki ne sme presegati 300 EUR (člen 173(4) ZPP). Če toženec v takem postopku sodnemu tajniku pred obravnavo zadeve ne predloži dokazov o plačilu, se šteje, da ni navzoč, kar pomeni, da bo zoper njega lahko izdana zamudna sodba (člen 175 ZPP).
Tožnik lahko zaprosi za pravno pomoč na podlagi zakona 3226/2004, če so njegovi dohodki zelo nizki, in sicer tako, da predloži ustrezne dokaze z vložitvijo predloga za izdajo ločene začasne odredbe pri enočlanskem prvostopenjskem sodišču.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Sodišče določi preživnino za dve leti, pri čemer upošteva zahteve po ustreznih življenjskih razmerah in izobraževanju preživninskega upravičenca ter finančne zmožnosti preživninskega zavezanca. Po dveh letih lahko katera koli stranka, tj. preživninski upravičenec ali preživninski zavezanec, zahteva, naj se določi nova višina preživnine. Če se spremenijo okoliščine, ki jih je upoštevalo sodišče, lahko obe stranki zahtevata ponovno presojo sodne odločbe in spremembo višine preživnine.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnina se preživninskemu upravičencu načeloma plačuje vsak mesec za en mesec vnaprej.
Preživnina se ne sme plačati kot pavšalni znesek, razen v primerih preživnine po razvezi zakonske zveze (člen 1443(b) civilnega zakonika).
Če je upravičena oseba mladoletna ali pod zaščito sodišča, se preživnina plačuje enemu od njenih staršev ali zastopniku oziroma skrbniku, ki ga je imenovalo sodišče in ki bo seveda izvedel ustrezne ukrepe v imenu upravičene osebe.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Če preživninski zavezanec zavrne plačevanje preživnine, lahko preživninski upravičenec poskuša izterjati plačilo iz premoženja preživninskega zavezanca, če ga ima.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Pravica do preživnine preneha, ko prenehajo obstajati pogoji, na podlagi katerih je bila dodeljena, ali če preživninski upravičenec ali preživninski zavezanec umre. Za zahtevek preživninskega upravičenca zoper preživninskega zavezanca velja petletni zastaralni rok, ki teče od datuma vložitve zahtevka.
Za regresne zahtevke oseb (tj. institucij), ki so plačevale preživnino preživninskemu upravičencu, zoper prvotnega preživninskega zavezanca velja petletni zastaralni rok (člen 250(17) civilnega zakonika).
Neporočena mati lahko od otrokovega očeta zahteva povračilo stroškov poroda in preživnino za omejeno obdobje (dva meseca pred rojstvom in štiri mesece, (v izjemnih primerih pa največ eno leto) po rojstvu), če je očetovstvo ugotovljeno s sodno odločbo in mati živi v revščini. Zahtevek neporočene matere zastara tri leta po rojstvu in se vloži tudi zoper očetove dediče.
Dovoljen je rubež največ polovice plače preživninskega zavezanca, uporablja pa se tudi za vloge pri kreditnih institucijah (člen 982(2)(d) in (3) ZPP).

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Ne, razen v primeru tujih upravičencev, ki se lahko za pomoč pri uveljavljanju ustreznih pravic obrnejo na ministrstvo za pravosodje (glej odgovor na vprašanje 3 zgoraj).

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

V Grčiji ne.
(Razen če ima skrbništvo nad mladoletnim otrokom institucija ali javni ali zasebni pravni subjekt; v takem primeru tak subjekt na splošno nosi preživninsko obveznost in torej po uradni dolžnosti vstopi (člen 1490 civilnega zakonika) v pravice preživninskega upravičenca. Vendar ni mogoče v nobenih okoliščinah zahtevati, naj se preživninski zahtevek, tudi če ga je priznalo sodišče, plača vnaprej mladoletnemu otroku, upravičenemu do preživnine, ki mu jo mora plačevati drug preživninski zavezanec.)

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Na podlagi določb členov 51 in 56 zgoraj navedene uredbe osrednji organ države članice osebe, ki zahteva preživnino: (a) sodeluje z osrednjim organom države članice preživninskega zavezanca, tako da pošilja in prejema zadevne zahteve; (b) začenja postopke ali omogoča lažji začetek postopkov v zvezi s tovrstnimi zahtevami. Za take zahteve osrednji organi sprejmejo vse ustrezne ukrepe, da bi: (a) po potrebi zagotovili pravno pomoč ali olajšali zagotovitev take pomoči; (b) pomagali najti preživninskega zavezanca ali upravičenca, zlasti z uporabo členov 61, 62 in 63 Uredbe; (c) olajšali dostop do potrebnih informacij o dohodku in po potrebi drugih finančnih razmerah preživninskega zavezanca ali upravičenca, med drugim tudi o tem, kje ima premoženje, zlasti z uporabo členov 61, 62 in 63; (d) spodbujali sklenitev mirnega dogovora, da bi se preživnina plačevala prostovoljno, po potrebi s pomočjo mediacije, sprave ali podobnega postopka; (e) spodbujali nadaljnje izvrševanje odločb o preživninskih obveznostih, vključno z zamudnimi obrestmi; (f) olajšali izterjavo in hitro posredovanje plačil preživnine; (g) olajšali dostop do listin in drugih dokazov, brez poseganja v Uredbo (ES) št. 1206/2001; (h) pomagali ugotoviti sorodstveno razmerje, kjer je to potrebno za izterjavo preživnine; (i) začeli postopek ali olajšali začetek postopka, da bi po potrebi dosegli potrebne začasne ukrepe, ki se nanašajo na določeno ozemlje, s pomočjo katerih bi lahko uspešno zavarovali vložene zahteve za izterjavo preživnine; (j) olajšali komuniciranje ali omogočili lažje vročanje listin v skladu z Uredbo (ES) št. 1393/2007.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Obrnete se lahko na osrednjo službo pri ministrstvu za pravosodje na naslovu: 96 Mesogeion Ave., Atene – Grčija, PC 11527, tel.: +30 2107767322, e-naslov: civilunit@justice.gov.gr.

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Grčijo zavezuje Haaški protokol z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti. V skladu s Protokolom za preživninske obveznosti velja pravo države članice običajnega prebivališča preživninskega upravičenca, tako da se za preživninskega upravičenca, ki prebiva v Grčiji, uporablja grško pravo.

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Poglavje V Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 določa pravico do pravne pomoči, vključno s pravnim svetovanjem za dosego poravnave pred začetkom sodnega postopka, pravno pomočjo pri vložitvi zadeve pri sodišču ali drugem organu ter zastopanjem na sodišču, oprostitvijo sodnih stroškov in nagrad oseb, določenih za opravljanje nalog med postopkom, ali pomočjo pri kritju teh stroškov in nagrad. V državah članicah, v katerih je stranka, ki v postopku ne uspe, dolžna plačati stroške nasprotne stranke, pravna pomoč v primerih, ko prejemnik pravne pomoči z zahtevkom ne uspe, vključuje tudi stroške nasprotne

stranke, če bi pravna pomoč vključevala te stroške v primeru, da bi prejemnik običajno prebival v državi članici sodišča, pred katerim teče postopek, tolmačenje, prevajanje dokumentov, ki jih zahteva sodišče ali pristojni organ in predloži prejemnik pravne pomoči ter ki so potrebni za rešitev zadeve, potne stroške, ki jih nosi prejemnik pravne pomoči, kadar zakon ali sodišče zadevne države članice zahteva fizično navzočnost oseb, ki so vključene v predložitev prejemnikove zadeve, pred sodiščem in ko sodišče odloči, da zadevne osebe ne morejo biti na za sodišče sprejemljiv način zaslišane drugače.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Osrednji organ ima med drugim redne stike s pristojnimi organi, da bi: (a) lažje našel preživninskega zavezanca ali upravičenca; (b) pridobil potrebne informacije o dohodku in po potrebi drugih premoženjskih razmerah preživninskega zavezanca ali upravičenca, med drugim tudi o tem, kje ima premoženje, in (c) spodbudil prostovoljno plačevanje preživnine.

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.
Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.